

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Тони Йонков Веков

Член на научното жури по процедура за защита на дисертационен труд „Лекарствена политика при контрола на сърдечно-съдовите заболявания в България“ за придобиване на ОНС „Доктор“ с кандидат д-р Стела Денчева Стефанова, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Общественоздравни науки“, Факултет по обществено здраве, МУ Плевен.

На основание Заповед №2713/15.10.2019 г. на Ректора на МУ-Плевен съм избран за вътрешен член на Научното жури по посочената процедура и на първото неприсъствено заседание съм определен да изготвя становище.

Становището е изготвено съгласно изискванията на Закона за развитие на академичният състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет-Плевен.

Кратка автобиографична справка

Д-р Стела Денчева Стефанова е родена през 1972 г. в гр. Павликени. През 1990 г. завършва единно средно политехническо училище „Бачо Киро“, а през 1996 г. – Висш Медицински Институт, гр. Плевен. През 2016 г. д-р Стефанова придобива втора магистърска степен по Обществено здраве и здравен мениджмънт в Медицински Университет – Плевен. През 2005 г. и 2011 г. д-р Стефанова придобива медицински специалности съответно по вътрешни болести и пневмология и фтизиатрия в УМБАЛ „Г.Странски“, гр. Плевен.

От 1996 г. – до сега работи неизменно в сферата на здравеопазването в редица многопрофилни и специализирани

болници за активно лечение. От 2017 г. до момента д-р Стела Стефанова е управител на специализирана болница за активно лечение по пневмология и фтизиатрия „д-р Трейман“, гр. В.Търново.

Член е на комисията по професионална етика към В.Търновската колегия на Български лекарски съюз.

Оценка на актуалността на темата

Настоящият дисертационен труд е насочен към анализ на резултатите от лекарствената политика в България относно контрола на сърдечносъдовите заболявания в извънболничната помощ, както и върху повлияване на социалната тежест на тези заболявания, свързана с нивата на болестност и смъртност.

Тези въпроси са изключително актуални, както на европейско, така и на национално ниво, и са свързани с превенцията на острите сърдечносъдови инциденти, които заемат първо място сред причините за смърт.

Проучването се фокусира и върху друга актуална тема, свързана с разходите за лекарствени терапии за лечение на сърдечносъдови заболявания и тяхната времева динамика и свързаните причини.

В този аспект дисертационният труд е изключително актуален и резултатите от него потвърждават необходимостта от проведеното изследване.

Оценка на структурните части на дисертационния труд

1. Литературен обзор

Литературният обзор е тематично насочен към приоритетите и целите на лекарствената политика в нашата страна, нейното финансиране и степента на съответствие със стратегическите здравни приоритети, свързани със социалнозначимите

заболявания. Използвани са достатъчно на брой и подходящи по съдържание литературни източници, от които над 80% са публикувани през последните 10 години.

2. Цел, задачи и методология на изследването

Целта на изследването е да се направи оценка на ефекта от лекарствената политика върху контрола на сърдечносъдовите заболявания в извънболничната помощ.

Формулирани са 5 основни задачи със съответните подзадачи, отговарящи на поставените цели.

Обектът на проучването са три категории данни, включващи брой починали лица от сърдечносъдови заболявания, брой пациенти, получили лекарствена терапия и данни за изразходваните публични средства.

Използвани са документални, икономически и статистически методи. Приложените методи са адекватно подбрани и прецизно приложени за постигане на набелязаните цели.

3. Постановка на собствените проучвания

По своя характер изследването представлява преглед и оценка на бази данни, получени от НЗОК, отнасящи се до броя лекувани пациенти със сърдечносъдови заболявания и изразходваните публични средства, както и данни за реда и начина на приложение на терапиите.

Проучването е проведено в няколко етапа, свързани с постигането на поставените задачи.

На последният етап от проучването е оценено влиянието на лекарствената политика върху контрола на сърдечносъдовите заболявания на популационно ниво.

4. Ограничения на дисертационния труд

Изследването не покрива всички аспекти на анализирания проблем и не изследва други фактори, които могат да оказват

влияние върху контрола на сърдечносъдовите заболявания в България и нивото на смъртност и болестност.

5. Резултати и обсъждане

В 43 фигури и 66 таблици, съпроводени с разбираем, ясен и логичен текст, докторантът е представил получените резултати. Последователността на поставените задачи е спазена, като е следван и замисълът на научната разработка.

Изключително подробен е анализът на данни за основни здравни показатели като смъртност, продължителност на живота, болестност от сърдечносъдови заболявания. Анализирани са контрола на сърдечносъдовите заболявания в извънболнична помощ, съответствието на лекарствените терапии с фармакотерапевтичните препоръки и тяхното влияние върху здравните показатели на популационно ниво.

Обсъдени са и публичните разходи за лекарствени терапии за лечение на сърдечносъдови заболявания от гледна точка на идентифициране на влиянието на нивото на реимбурсиране и достъпността до терапии върху контрола на хроничните заболявания като артериална хипертония, исхемична болест на сърцето, сърдечна недостатъчност и мозъчно-съдова болест.

Подробно са изследвани причините за динамиката в разходите за амбулаторно лечение на сърдечносъдови заболявания. Установени са редица фактори, които оказват влияние върху публичните разходи, като включване на иновативни лекарствени продукти, реимбурсиране на генерици, ограничения в предписването, промени в нивата на реимбурсиране, отпадане на лекарствени продукти от позитивен лекарствен списък и доплащания от пациентите.

Анализирани са възможните влияния на лекарствената политика върху здравните показатели, като болестност и смъртност.

Изследвани са нивата на корелационни зависимости между разходи за лекарствени терапии и смъртност, брой пациенти, получили терапия и брой смъртни случаи.

6. Изводи

Формулирани са 9 извода, в съответствие с поставените задачи, отразяващи адекватно получените резултати и показващи възможностите на дисертанта да обобщава и приоритизира.

Установена е корелация между контрола на сърдечносъдовите заболявания и удължаване на продължителността на живота, но корелационна зависимост липсва относно смъртността.

Идентифицирани са редица недостатъци на лекарствената политика в нашата страна, по-важните от които са: 1) публичните разходи за реимбурсиране на лекарствените терапии не са съобразени с болестността и тежестта на сърдечносъдовите заболявания и 2) голяма част от лекарствените терапии не са съобразени с фармакотерапевтичните препоръки, което пряко влияе върху контрола на заболяванията.

Установена е и корелационна зависимост между подобрената достъпност до лекарствени терапии и намалената смъртност в целевата група пациенти.

Формулиран е обобщен извод, че контролът на разходите за здравеопазване в нашата страна има за цел ограничаване на използваните средства чрез намаляване на реимбурсираните стойности или ограничаване на достъпността, но без визия за постигане на дългосрочни цели или осъществяване на политики.

7. Автореферат

Отразява добре съдържанието на дисертацията и представя най-съществените резултати, изводи и препоръки от проучването.

8. Препоръки, приноси и публикации

Посочени са 9 препоръки на национално и организационно ниво, адресирани към Министерство на здравеопазването, Националната здравноосигурителна каса, Български лекарски съюз и Медицинските университети.

Формулирани са 8 приноса с теоретично-познавателен, методичен и приложен характер, които са фокусирани върху взаимовръзката между лекарствена политика, контрол на хроничните сърдечносъдови заболявания и крайни здравни показатели на популационно ниво.

Във връзка с темата на дисертационния труд д-р Стела Стефанова е публикувала 2 статии в научни издания в България, 1 статия в чуждестранно научно издание и е участвала в 1 национален научен форум.

9. Библиография

Библиографията включва 220 литературни източника, от които 145 на български език и 75 на английски език.

Заклучение

Резултатите от настоящия дисертационен труд се базират на добре осмислена и формулирана методология на научното проучване. Установена е важна корелация между целите на лекарствената политика, контрола на хроничните сърдечносъдови заболявания и крайните здравни показатели, като продължителност на живота и смъртност в целевата пациентска популация.

Приносите на дисертационния труд са значими за науката и практиката в областта на лекарствената политика.

Идентифицирани и формулирани са ясно основните фактори, оказващи влияние върху лечението на сърдечносъдовите заболявания в извънболничната помощ в нашата страна.

Дисертационният труд на д-р Стела Стефанова представлява интересно и необходимо изследване на резултатите от приложението на лекарствени политики, като референтно

ценообразуване и реимбурсиране, върху контрола на сърдечносъдовите заболявания.

Особено ценни са данните за ниво на реимбурсиране и достъпност до лекарствена терапия, както и влиянието на спазването на фармакотерапевтичните препоръки върху качеството на лечение на артериална хипертония, исхемична болест на сърцето, сърдечна недостатъчност и мозъчно-съдова болест.

Имам достатъчно основания и увереност да изразя своето положително становище и да препоръчам на уважаемото Научно жури да присъди на д-р Стела Денчева Стефанова образователна и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“.

28 октомври 2019

гр. Плевен

проф. Тони Веков, дмн